

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

סח.

1. ואלישע ראה והוא מצעק אבי רבב ויבא אליו וירשאו ופירשאו ולא יאירו עד ויתחוק בבעריו ויקרעם לשנים קרעום: מלכים ב ב יב
 2. כי אתה בא אל הארץ אשר יי אלקיך נתן לך לא תלמד לעשות כפועל הגוים הים: דברים יח ט

לחרוץ תפילין. פ"ה של ר' אליעזר אע"ג דלא היה ר"א וזו ממקום אחד קרי ליה איסור שבות דכל י ס' שאסרו חכמים ללכת בו לרשות הרבים אסור ללכת בו ולחרי"ה אפי" יושב במקום א' אסור: ו**היאך מניחין איסור סקילה**. משמע מדלניקין ואחר כך חולנין וקשה דכפרק כמה מדלניקין (שבת

דף לה: ושם) משמע איפכא דמנינא שלישיית להדליק את הנר דדברי רבי נתן ר' יהודה אומר שלישיית לחלוץ תפילין ופ"ה הסם ומדלניק דרביעית ואין לומר ומדלניק דשניה מדקאמר הסם נזמר הכי שניה להדליק כמאן לא כר' נתן ולא כרבי יהודה הנשיא וגם אין לומר שמדלניק דשלישיית וה"ק שלישיית אף לחלוץ תפילין ולעולם מדלניק דרישא מדקאמר הסם שלישיית להדליק ומקוי לה כרבי נתן ולא כרבי יהודה הנשיא ועוד קשה אטו הורקנוס לא ידע מנהגו וי"ל דודאי תפילין דרישא אלא שבאוהה שעה איתרו להדליק מפני שהיו טרודין בחוליו ולכך היה גוער בו: ו**מהררתן** במה שהזן פ"ה דנחלקן לענין טבילה דנקרעו אי חוץ מה שבתוכו או לא ובהדיא לא אשכחן פלוגתא אלא בפ' כ"ג דכלים תנן הכדור והאימוס והקמיע ותפילין שנקרעו הנוגע בהן טמא דמה שבתוכו טמא כדאמרינן אין תוכו חסוד חסוד ומניא דתוספתא ר' יהושע ז"ק אומר משום ר' אליעזר אף מטבילין כמו שכן אלמא מדלא חיין בטבילה ש"מ דהוי חסוד: ה"ה מכה בשרו. ומשום שרט לנפש (ויקרא יט) ליכא דמשום תורה קעביר כדלמרי הרבה מעות יש לי ואין לי שולחני להרוגותו:

הדרן עלך ארבע מיתות

והא מילתא דלקיטת קשואין: ר"ע מר' יהושע גמר לה. דתמיה: **קינוף**. ארבעה עמודים וזילה פרוסה עליהם כדלמרי נכוסה (דף י:). **לחלוץ תפילין**. של אצוי ° דקסבר שבת לאו זמן תפילין הוא ואסור להניחן שמה ילא זמן לרשות נטרפה. וקרוז הוא למות שאילו היתה דעתו מיושבת היה חולץ תפיליו: **איסור סקילה**. הדלקת הנר והטמנת חמין ועוסקין דדבר שאינו אלא איסור שבות דמניח תפילין בשבת אין כאלו איסור מלאכה ואפילו ילא לרשות הריבם דהא דרך מלכוד הוא ותכשיטין הוא לו בחול: **זרחוק ארבע אמות**. מפני הדנו שברכוהו במתולקת תגורו של עכנאי דבצא מניעה (דף נט:). **שלו מהו**. צמה תהא מיתמו: **על קשה משלהן**. מפני שכן פתוח כחולס ואילו שמשמתי היית למד תורה הרבה: **נטל**. ר"א שתי זרועותיו: **שנגלין**. כשגולנין ספר תורה והכתב מוכסה כך תתעול ותמכסה תורה שבלבי כשאמות לפי של שמשמתי ולמדו ממני: **ולא חסרתי מרכזי**

ככלב המלק מן היס. לפי חכמתם שהיתה גדולה אין למודי עולה לחסרם ולקבל מהם חכמה א' אלא מעט ככלב המלק מן היס. וכן תלמידי לא חסרתי ולא קבלו מחכמתי לחסר את יתרון חכמתי מהם [א] אפי" כמו שמחסר המכחול בשפופרת בטבול אחד י: **ולא חסרתי**. כלומר לא חסרתי מן החכמה שיהי מתחילה גדולים יותר ממני וגם עתה גדולים הם ממני לפי של למדתי מחכמתם כי אם מעט מהם: **שפופרת**. קנה שנותנין זה כחול. קיסס של עץ או של כסף שמתבזין מכחול בתוכו ומטבולו בכחול ומוליאו: **בצפרים עוש**. בהלכות מלאות נגעים: **דנטיעה קשואים**. הלכות מני כשפים שעל ידיהם נתמלא כל השדה קשואים: **אמרו לו הכדור והאימוס וכו'**. כדור פלוט"ה מתופה עור ומלאה מתוכו למר של איל דזוחק וכן אימוס שלהם של עור היה כעין מנעול וממולא מתוכו שער פיו תפור וזו היו עושין המנעלים כמו שעושין הרעעין שלן דרפוס של עץ: **קמיע**. של עור וממולא מתוכו ותלאהו בזואר לנוי: **משקולת קטנה**. כעין אונקיה שעושין מעופרת ומתפין אותה בעור כדי שלא תחסר אצל משקולת גדולה אין דרכה ° לתפוחה בעור: **וצרור המרגלים**. תופרין המרגלים בעור ותולין אותו בזואר דמהו לרפואה: **מהו**. לפי שחלקן בצלו רבי אליעזר וחכמים בדרך טהרות (כלים פכ"א) ו' וחכמים אומרים אין מקבלין טומאה לפי שכלי עור אין מקבל טומאה אלא אם כן יש לו בית קיבול דהא איתקש לטק והני הואיל וקבוץ נעשית ללמלאות מלוי בתוכו עולמית לא שמה קבול ° ורבי אליעזר אומר מקבל טומאה דבית קיבול העשו ללמלאות שמה קבול ועוד נחלקו צדקור וצאוימוס שנקרעו וגרחה חלל שלהם דמדור רבנן דמקבלי טומאה דהא איכא בית קיבול ופליגי לענין טבילה שכ"ה מה שבתוכו חוץ ור' אליעזר אומר מה שבתוכו חוץ דכולי חד כלי הוא ובשעת פטירתו היו רוצין לידע אם חזר בו ושאלוה מה אתה אומר בזאתן שני המתולקות אמר להם טמאים אפילו שלמים והטומאה נוגעת מנחון: **ועהרתן צמה** שהן. כלומר אם נקרעו שחכמים מודים שמקבלין טומאה וחלוקין עלי לומר שהמלוי חוץ ועומד אני דברי שהמלוי חוץ חוץ שמטבילין כמות מהו: **מנעל של גבי אימוס מהו**. שאף זו נחלקו בתוספתא (טוהרות) חכמים אומרים הואיל ואינו מחוסר מלאכה הנריכה אומן שהדיעו יכול ללסוק מעל האימוס דבר שם כלי עליו וטמא ור"א מטהר שעדיין לא נגמרה מלאכתו: **הוסר הנדר**. שזכרוהו: **צין קסרי לנו**. שהיו נושאין את מטתו מקסרי לנו: **פסח עליו צבורה**. שהיו עושין שורה סביבות המטה להספד: **הרבה מעות יש לי**. להחליף: ואין לי שולחני להרוגותו: **למה שאלו ואין למה לאלו**: הכי שיעש מעשה דנטיעה קשואין: להסלמ. בהם ר"ע הוא דעבר ר' אליעזר:

גליון הש"ס
 רש"י ד"ה לחלוץ תפילין וכו' דתקבר שבת לאו זמן תפילין: ע"י מניא ק"י שם ס"ק יא: שם ר"ה משקולת קטנה וכו' לחפוחת כער. ע"י כ"ב דף פ"ט ע"ב תוספתא ד"ה ולא:

1. ואלישע ראה והוא מצעק אבי רבב ויבא אליו וירשאו ופירשאו ולא יאירו עד ויתחוק בבעריו ויקרעם לשנים קרעום: מלכים ב ב יב
 2. כי אתה בא אל הארץ אשר יי אלקיך נתן לך לא תלמד לעשות כפועל הגוים הים: דברים יח ט

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לחלוץ תפילין וכו' דתקבר שבת לאו זמן תפילין: ע"י מניא ק"י שם ס"ק יא: שם ר"ה משקולת קטנה וכו' לחפוחת כער. ע"י כ"ב דף פ"ט ע"ב תוספתא ד"ה ולא:

הגהות הב"ח

(א) בני דעמו מירושבת ודעתו חמו טרפה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] רש"י ד"ה ולא חסרתי מרכזי וכו' ולקבל מהם חכמה אלא. מלת אלא נמחק ורבי צ"ל אפי" [ב] בא"ד יתרון חכמתי מהם אפי". מלת אפילו נמחק ורבי צ"ל אלא:

לעזי רש"י

פלוט"ה [פלוט"ה]. כדור.

מוסף רש"י

אבל אתה למד להבין ולהוררות. כלומר לענין מעשהיה כנה הס מקולקלס ולהוריות לבנין לא תעשה כן וכך שיהא חק הגוים (דברים יח ט): **ואם** שחול נעמוד בק"י ואם יעשה ניצח שקר לפניך שמצין שהוא מנסח (שבת טו.).

הדרן עלך ארבע מיתות

קשואין אמרתי דבר אחד נתמלאה כל השדה קשואין אמר לי רבי למדתני נטיעתן למדני עקירתן אמרתי דבר אחד נתקבצו כולן למקום אחד אמרו לו ° הכדור ° והאימוס והקמיע וצרור המרגליות ומשקולת קטנה מהו אמר להן הן טמאין וטהרתן במה שהן ° מנעול שעל גבי האמוס מהו אמר להן הוא טהור ויצאה נשמתו במהרה עמד רבי יהושע על רגליו ואמר הותר הותר הנדר הותר למוצאי שבת פגע בו רבי עקיבא מן קיסרי ללוד היה מכה בשרו עד שדמו שותת לארץ פתח עליו בשורה ואמר יאבי רבב ישראל ופרשיו הרבה מעות יש לי ואין לי שולחני להרוגותן אלא אלא מרבי אליעזר ולא סברה הדר גמרה מרבי יהושע ואסברה ניהליה היכי עביר הכי והאנן תנן העושה מעשה חייב להתלמד שאני מר ° דאמר מר ° לא תלמד לעשות לעשות אי אתה למד אבל אתה למד להבין ולהוררות:

הדרן עלך ארבע מיתות

אליעזר וחכמים בדרך טהרות (כלים פכ"א) ו' וחכמים אומרים אין מקבלין טומאה לפי שכלי עור אין מקבל טומאה אלא אם כן יש לו בית קיבול דהא איתקש לטק והני הואיל וקבוץ נעשית ללמלאות מלוי בתוכו עולמית לא שמה קבול ° ורבי אליעזר אומר מקבל טומאה דבית קיבול העשו ללמלאות שמה קבול ועוד נחלקו צדקור וצאוימוס שנקרעו וגרחה חלל שלהם דמדור רבנן דמקבלי טומאה דהא איכא בית קיבול ופליגי לענין טבילה שכ"ה מה שבתוכו חוץ ור' אליעזר אומר מה שבתוכו חוץ דכולי חד כלי הוא ובשעת פטירתו היו רוצין לידע אם חזר בו ושאלוה מה אתה אומר בזאתן שני המתולקות אמר להם טמאים אפילו שלמים והטומאה נוגעת מנחון: **ועהרתן צמה** שהן. כלומר אם נקרעו שחכמים מודים שמקבלין טומאה וחלוקין עלי לומר שהמלוי חוץ ועומד אני דברי שהמלוי חוץ חוץ שמטבילין כמות מהו: **מנעל של גבי אימוס מהו**. שאף זו נחלקו בתוספתא (טוהרות) חכמים אומרים הואיל ואינו מחוסר מלאכה הנריכה אומן שהדיעו יכול ללסוק מעל האימוס דבר שם כלי עליו וטמא ור"א מטהר שעדיין לא נגמרה מלאכתו: **הוסר הנדר**. שזכרוהו: **צין קסרי לנו**. שהיו נושאין את מטתו מקסרי לנו: **פסח עליו צבורה**. שהיו עושין שורה סביבות המטה להספד: **הרבה מעות יש לי**. להחליף: ואין לי שולחני להרוגותו: **למה שאלו ואין למה לאלו**: הכי שיעש מעשה דנטיעה קשואין: להסלמ. בהם ר"ע הוא דעבר ר' אליעזר:

הדרן עלך ארבע מיתות